

Universitätsbibliothek Wuppertal

C. Cornelii Taciti Opera Qvæ Exstant

Tacitus, Cornelius

Antverpiae, 1668

Ad librum II.

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1742](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1742)

ADD. NOTAVI è Capitolino quinque aureos statim mercedem fuisse scenicorum. Adde A Scholiastem Iuuenalis in illud,

Premium
histrionum.

— victori populus quod postulat aurum.
Vt in theatro, inquit, solent petere quinque aureos. nam non licebat amplius dare.

IUSTI LIPSI

A D

C. CORNELII TACITI
ANNALIVM LIBRVM II. B
EXCURSUS.

PAG. 42.

A.

Reges Par-
thorum
quatenus ad
Romanos
pertinent.

ARTHORVM reges, qui innexi rebus Romanis: *ulteriora mihi non sunt cura.*

I. ORODES. *Iustino, Herodes: Plutarcho,*
Ἰπώδης. qui vicit Crasum.

{ PACORVS, à P. Ventidio victus ca-
susque. Dio, & alij.

{ PHRAATES; Plutarcho, Phra-
ortes. C

II. PHRAATES. *cum quo M. Antoninus bellum gessit.*
Teridates eum regno pepulit: sed ipse breui pulsus,
Phraate restituto. cui legitimi filij quattuor.

{ SARASPADES.

{ CEROSPADES.

{ PHRAATES.

{ VONO-

{ NES. eius F.

{ MEHERDATES.

Vnus ex concubina Romanâ muliere, Thermusa,
genitus. qui astu matris in Parthis remansit.
de quo Ioseph. lib. XVIII. cap. III.

{ PHRAATACES, nothus.

III. PHRAATACES, *patris interfector, maritus matris. breui pulsus, facinorum odio, moritur.*
Idem Iosephus.

IV. ORODES, *Iosepho, Herodes, nescio cuius proles. cœtu popularium factò casus in sacrificio*
vel venatu, ob crudelitatem. Ioseph.

V. VONONES. *de quo hic Tacitus, & loco dicto Iosephus.*

VI. ARTABANVS. *non ex rectâ priorum regum stirpe, tamen Arsacides & Medorum antea D*
rex, ait Iosephus. Contra eum rex missus à Tiberio Phraates, de quo supra, Vononis frater. sed
in viâ perit. postea Teridates (nescio cuius proles, nepos tamen Phraatis) qui pepulit Artab-
anum, iterumque ab eo pulsus. Regnum
tenuit ad Claudij principatum.

{ ORODES. qui Armenia rex. Tacit. lib. VI.

{ DARIVS. qui Vitelliano fœdere cum Artabano,
obses missus Romam. Iosephus. Is est quem no-
minat Suet. Calig. cap. XIX.

VII. GOTARZES. *Artabani frater, qui necem ipsi filiisque maturavit. Tacit. lib. XI.*

VIII. * VARDANES, *item Artabani frater. pepulit Gotarzem. Tacit. lib. XII.*

IX. GOTARZES, *iterum, mortuo fratre. Contra eum submissus MEHERDATES, filius Vono-*
nis, imperante Claudio. Frustra. victor pœlio Gotarzes.

* Imperita-
uit Apollo-
nij tempore.
Vide Philo-
stratum l. I.

X. VONO-

EXEMP
Xenoph

A X. VONONES (ignoro stirpem) antea Media rex, (VOLOGESES. lectus accitusque à Parthis, sed brevi & inglorio) TIRIDATES, sub Nerone Armenia regno. Tacit. XII. rex.

XI. VOLOGESES, vel ut Græci, VOLOGÆSVS; Vononis huius F. per tempus Neronis. Vixit ad Vespasiani imperium, ut liquet ex Taciti Histor. lib. IV.

B.

A P V D Plautum mater familias,
 Obfignate cellas, referte anulum ad me,
 Ego huc transeo in proximum ad meam vicinam. *Et alibi seruus:*
 Isti parcipromi qui salinum seruis obfignant cum sale.

B Plinius XXXIII. At nunc cibi quoque & potus anulo vindicantur à rapinâ. Ab hoc more Martialis libro IX.

Septem post calices Opimiani
 Denso cum iaceam triente læsus,
 Adfers nescio quas mihi tabellas,
 Et dicis, Modò liberum esse iussi
 Zenam, seruulus est mihi paternus.
 Signa. cras melius, Luperce, fiet:
 Nunc signat meus anulus lagenam.

Et simile, quòd mater Ciceronum amphoras vinarias signare solita etiam inanes. Clemens lib. III.

Pædag. feminis Christianis talem anulum dat: Δίδωσιν ἔν (ὁ παιδαγωγός) αὐταῖς δακτύλιον ἐκ χρυσοῦ, ἐδὲ τῶν εἰς κόσμον, ἀλλ' εἰς τὸ ὑποσημαίνειν τὰ ὅμοιοι φυλακῆς ἀξία, ὅτι ἡ ἐπιμέλειαν τῆς οἰκίας. Εἰ γὰρ οἱ πάντες ἦσαν παιδαγωγόμοιοι, ἐδὲν ἦν σφεαγίδων ἔδει, ὅπως ὄντων δικαίων ἢ δικαίων καὶ δεσποτῶν.

C nis anulum aureum, non herclè ad ornatum, sed ad signandum ea quæ domi custodienda sunt, propter curam domesticam quæ illis incumbit. Si enim omnes à pædago-go rectè instituti essemus, superuacua essent signacula, omnibus ex æquo bonis, seruis dominisque. Sed quoniam aut nulla aut mala institutio causam magnam præbet iniuriæ, opus habuimus figillis. Vbi vides etiam illo ævo morem priscum. Anulos eiusmodi signatorios (ferreos tamen, ut appareat seruorum fuisse, aut vulgarium militum) complures erutos ipsi vidimus in Batauis, cum adiunctâ clavi. ad duplicem scilicet usum, signandi aperiendique. Eorum hæc forma, magnitudine minimissimi digiti. Plinius Iliacis temporibus ignotum anulorum usum fuisse docet, quoniam conditas arcis vestes vasaque aurea & argentea, & ea colligata nodi non anuli notâ Ho-
 D merus indicat. Versus Homeri, quos respexit, sunt, Odyss. 9.

Αὐτὸς γὰρ ἴδε πῶμα, ποῶς δ' ἔπι δεσμὸν ἴηλον,
 μή τις ποῖ κατ' ὄδου διλήσει).

Ad hos anulos pertinere velim, Valerij locum lib. VII. cap. ult. Insuperque anulos suos ei tradidit: videlicet nequid ex eâ hereditate, quam non erat aditurus, amitteret. Quos ocys vir diligens, sed morientis amici plenum contumeliæ ludibrium, in locellum repositos & à præsentibus obfignatos diligentissimè, heredibus illius exheres ipse reddidit.

Claves anulatae.

C.

E X E M P L V M credo esse à Persis, quibus in militiâ, Aquila præcipuum & regale signum. *Aquila Romana exemplum à Persis.*
 Xenophon de Expeditione Cyri lib. I. Καὶ τὸ Βασίλειον σημεῖον ὄραν ἔφασαν, αἰετὸν πνα χρυσοῦν, ἐπὶ πέλιτις,

πέλιτις, ἐπὶ ξύλον ἀνατεταμένον. Et Pedia Cyri, libro VII. Ἡ δὲ αὐτῆς τὸ σημεῖον αἰετός χρυσεὶς ἐπὶ δό- A
 ρατῶ μακρῆ ἀνατεταμένῳ. Καὶ νῦν δὲ ἐπὶ τῷ τῷ σημεῖον τῆς Περσῶν βασιλεῖς δὲ αἰετός: Erat autem
 Romana aquila qualis. ei signum, aurea aquila in longâ hastâ suspensa. & nunc etiam id insigne Perfarum re-
 gibus manet. Sed diuersa tamen ea paullum ab aquilâ Romanorum. Nam hæc non aliud, quàm
 modica ex argento aquila, quæ summa hastæ insisterat, alis expansis, pede fulmen aureum te-
 nens. Ita, præter M. Antonij nummos, etiam Dio describit libro XLIII. de prodigiis ante
 pugnam Mundensem: Οἱ δὲ δὴ αὐτοὶ τῆς στρατιῆς αὐτῆς, τὰς τε πτέρυγας σείσωτες, καὶ τὰς κεφαλὰς,
 εἰς ἐν τοῖς ποτῶν ἀντὶ τῆς πύλης χρυσεὶς ἔφερον, ἐκβαλόντες, ἐκείνῳ τε τὸ κακὸν ἀντιμετρεῖν ἐπέσηκτον, καὶ αὐτοὶ πρὸς
 τὸν Καίσαρα ἀπεπέπνυτο: Aquilæ legionum eius, alas concutientes, & fulmina, quæ non-
 nullæ earum aurea pedibus tenent, abiicientes, Pompeio exitium palàm denuncia-
 bant, ipsæque ad Cæsarem quasi auolabant. Dixi modicam fuisse. collige ex his Flori ver-
 bis lib. IV. Tertiam aquilam signifer, priusquam in manus hostium veniret, euulsi-
 merfamque intra baltei sui latebras gerens incruentâ palude delituit. Neque enim baltei
 latebris tegi potuisset aquila admodum magna. Vide Militiam nostram.

Romana
 aquila qua-
 lis.

Non ma-
 gnum id a-
 quilæ cor-
 pus.

PAG. 51.

D.

STATIVS: — Laurumque superbam
 In gremio Iouis excisis deponere Pænis.

Idem:

— Et nondum gremio Iouis Indica laurus.

Laurus in
 fascibus.

Dixi in fascibus licitorum: & eum ritum clarè ponit Dio LIV. de Augusto: Καὶ ἐς τὸ Καπιτώ-
 λιον ἀνελάθων, τὴν τε δάφνην ὑπὸ τῆς βίβλων ἀειεῖλε, καὶ ἐς τὰ τῆς Διὸς γόνατα κατέθετο: Et in Capito-
 lium conscendens, laurum à fascibus abstulit, & in Iouis genibus deposuit. Sicut & Iu-
 lius Obsequens: C. Antonius cùm in agro Pistoriensi Catilinam vicisset, laureatos fasces
 in prouinciam tulit. Apparuit eum hostibus portendisse victoriam, cùm ad eos laurum
 victricem tulerit, quam in Capitolio debuerat deponere. Rectè ergo in Plinio scriptum: C
 Fasces imperatorum laurus decorat, ex his in gremio Iouis optimi maximi deponitur,
 quotiens lætitiâ noua victoria adtulit. nec rectè mutauit è libro vetere, ut ait, vir
 doctus, ex hinc in gremio. Senecam turpi notâ deformauit quicumque nebulo ignarus huius
 ritus. Consolatione ad Elbiam, cap. x. Scilicet minùs beatè viuebat Dictator nolter, qui
 Samnitum legatos audiit cùm vilissimum cibum in foco manu suâ versaret, illâ, quâ
 tam sæpè hostem percusserat, lancemque in Capitolini Iouis gremio reposuerat: quam
 Apicius nostrâ memoriâ vicit, qui, &c. & molestiam obiecit querenda lancis, quam num-
 quam inuenies. Libri aliquot, lanceamque. Emendo, laureamque. Verissimè ad hunc triumphæ
 morem. sequentia etiam scribe, quàm Apicius nostrâ memoriâ vixit. non, Vicit: & senten-
 tia omnis clara. Ne hæreas, simillimus de hisdem Fabriciis Panegyrista locus Laudatione Theo-
 dosij: Curij, Coruncanij, Fabricij, cùm induciæ bella suspenderant, inter aratra viue-
 bant: & ne virtus quiete languesceret, depositis in gremio Capitolini Iouis laureis,
 triumphales viri rusticabantur. Sed & laurea etiam deposita sine iusto triumpho. ut in Sue- D
 ton. Domitian. cap. VI. De Sarmatis lauream modò Ioui Capitolino rettulit. Itemque Nero
 ob Teridatis in urbem aduentum, Imperator consalutatus, laureâ in Capitolium latâ,
 in eodem Suetonio cap. XIII.

Defensa
 Plinij rece-
 pta lectio.

Seneca ad
 eum morem
 correctus.

E. L. SCRIBONIVS

E.

PAG. 51.

L. SCRIBONIUS SCRIBONIA, POMPEIA, qua desponsa L. SCRIBONIUS LIBO.
 LIBO, qui Consul que nupsit M. MARCELLO, pignus qui consul initio libri huius.
 cum Antonio, anno SEX. POM- pacis cum Triumviris inita.
 DCCXIX. Uxor PEIO, filio Ma- sed non deducta. Nupsit,
 incerta. gni, per bellum ut conicio, post
 Ex his Siculum. Dio. SCRIBONIO LIBONI. Prator.
 Appian. Ex his ex quis

SCRIBONIA, IULIA. cui maritus CAIVS }
 eius soror, uxor VIPSANIUS A- } LVCIVS } Caesares.
 OCT. AVGVSTI. GRIPPA. Ex his IULIA, nupta L. Paulo.
 Ex his AGRIPPINA, nupta Germanico.

SCRIBONIUS LIBO, SCRIBONIUS, de SCRIBONIUS LIBO, quem volo maritum Pom-
 de quo nihil legi. quo nihil. peia fuisse.

Priores duae lineae huius generis verae, & ex historia Dionis, Appiani, collectae. Tertia a sola
 coniectura est, sed aliter de amita Scribonia explicari a me non potest. L. Scribonium Libonem,
 qui consul fuit hoc ipso anno quo damnatus adolescens, non patrem eius fuisse sed fratrem, ex
 narratione Taciti liquet. Patrem enim nusquam nominat: nominat fratrem. Hunc fuisse arbi-
 tror a quo Scribonia lex denominata: quem vir * magnus in libello singulari ad eam legem impe-
 ritè confudit cum isto qui nunc reus.

* Tac. Re-
 uardus ad
 leg. Scrib.

F.

PAG. 52.

GRÆCI dicuntur, & egyptiæ uertunt. Itaque ferè cum Procuratoribus equiparantur:
 sic tamen ut minùs latè uagetur eorum potestas. Plinius in laudatione Traiani: Dicitur
 actori, atque etiam procuratori tuo, In ius ueni, sequere ad tribunal. Idem lib. III. epist.
 ad Caluissium: Deinde quod non minùs utile quàm uoluptuosum, posse utramque eadem
 operâ, eodem viatico inuisere, sub eodem procuratore ac pænè iisdem actoribus habere.
 Saluianus Massiliensis: Pauent quippe actores, pauent silentarios, pauent procuratores:
 prope ut inter istos omnes nullorum minùs serui sint, quàm dominorum suorum.
 In parmone prisco:

Actor publi-
 cus, similis
 procuratori.

HERCVLI. DEFENSORI
 PRO. ITV. ET. REDITV
 D. CLODI. SEPTIMI
 ALBINI. CÆSARIS
 D. CLODIVS. D. L.
 FELIX
 ACTOR. CÆS. N. D. D.

id est, Actor Cæsaris nostri dedicauit. Sic Actores prædiorum, l. XVI. C. De procuratoribus.
 Actores rerum, l. ult. De offic. præsid. & in Suetonij Domitiano cap. XI. Actorem summa-
 rum ritè fortasse reposuit Torrentius. Certè enim pecunia recipienda & expendenda præerant.
 Apuleius lib. II. Philodespotum requirit actorem (ita è codice scripto Giselini nostri legimus,
 cum malè adhuc auctorem.) ei que præcipit, bono custodi redderet sine morâ præmium.
 Ut ergo isti in priuatâ familiâ; sic & in rep. Actores. de quibus Plinij locum correctum imputo
 iuuentuti, lib. VII. Epistolâ ad Caninium: Equidem nihil commodius inuenio, quàm quod
 ipse feci. Nam pro quingentis millibus nummum, quæ in alimenta ingenuorum pro-
 miseram, agrum ex meis longè pluris exactori (corrigo inquam, actori) publico man-
 cipauit, eundem vectigali imposito recepi, tricena millia annua daturus. quibus uerbis
 nihil

Correctus
 Plinius.

Serui publici
agnominati
à magistrati-
bus.

Varro ex-
plicatus præ-
ter mentem
viri docti.

PAG. 53.

Mathemati-
ci quando
& quotiens
pulsii.

Verba pro-
pemodum
eruta huius
Senatuscon-
sulti.

* Libro cui
titulus: Mo-
sacarum, le-
gum & Ro-
manar col-
latio tit. xv.
Correctus
Vlpianus.

De tempore
Senatuscon-
sulti dissen-
sio.

Vlpianus
iterum e-
mendatus.

PAG. 53.

Animaduer-
siones extra
urbem.

Carnificis
domus extra
urbem.

nihil clarius potest ad Taciti mentem. Ut enim ibi ager Aetori publico mancipatur: sic hinc serui. **A**
Vide quæ de reip. seruis scripsi libro Electorum, cap. XXII & adde (quod tunc me fugit) de ap-
pellatione eorum à magistratibus, Varronis insignem locum, quem secius accepit vir doctus:
Lib. VII. De lingua Latinâ: Nomina habent plerique liberti à municipio manumissi: in
quo, ut societatum & sanonum serui non seruarunt proportionem & rationem. Et Ro-
manorum liberti debuerant dici, ut à Fauentiâ Fauentinus, à Reate Reatinus, sic à Ro-
mâ Romanus; ut nominantur libertini à libertis orti, & è publicis seruis populi Roma-
ni, qui manumissi antequam sub magistratum nomina, qui eos liberarunt, succede-
re cœperunt. Dicit Varro. Serui publici manumissi, dicti sunt liberti populi Romani, uti reap-
erant: manumissi quidem, priusquam ambitiosa hæc consuetudo inualesceret nominandi à ma-
gistratibus. Nam ecce cœperunt à Consule quopiam aut Pratore, Corneliani dici, Gelliani, Clo-
diani. Et adde istis, quæ notavi ibi. Ille amicus noster ad successiones refert & testamenti factio-
nem. Acute. sed quò tam acute?

PAG. 53. **G.**

ANNO urbis DCXIV. M. Popillio Lænate, Cn. Calpurnio Coss. C. Cornelius Hi-
spallus Prætor edicto Chaldaeos intra decimum diem abire ex vrbe atque Italiâ
iussit: leuibus atque ineptis ingeniis, fallaci siderum interpretatione, quætuosam men-
daciis suis caliginem iniicientes. ait Valerius libro primo. Anno DCCXXI. M. Agrippa
Ædilis τὰς ἀσεβήτους καὶ τὰς γόπτας ἐκ τῆ πόλεως ἐξήλασεν: astrologos & vates vrbe eiecit; auctor
Dio XLIX. in extremo. Iterum anno DCCLXI. ab Augusto interdictum seuerè omni vaticinio
ac prædictione. notat idem Græcus lib. LVI. Sed serio in primis & cum curâ ea res habita, hoc an-
no. Senatusconsulti, quod factum, formam & verba certò repperi in * Fragmentis Iurisconsul-
torum, quæ dedit nuper doctissimus P. Pythæus. Ait ibi Vlpianus, lib. VII. de offic. Procons.
Præterea interdicta est (ita legit Pythæus) Mathematicorum callida impostura & ob-
stinacitate persuasio. Nec hodie primùm interdici eis placuit, sed vetus hæc prohibitio
est. Denique exstat S. C. Pomponio & Rufo Coss. factum, quo cauetur, ut Mathema-
ticipis, Chaldaeis, ariolis, & ceteris qui similem in certum fecerunt (Pythæus, similem
artem: ego legerim, similem cestum, siue, quæstum) aquâ & igni interdicator, omniaque
bona eorum publicentur: & sic * eternus gentium qui si id fecerit, in eum animaduertat-
tur. Dico Domitium intellegere Sc. hoc ipsum. At enim ille refert ad Pomponium & Rufum
Coss. hoc autem anno Taurus & Libo Coss. fuerunt. Non hoc nouum, ut inter scriptores anni
vnius discrimen sit. Cælius enim Rufus, & L. Pomponius, Consules fuerunt sequenti hunc an-
no. Addit Vlpianus alia, quæ ad cognitionem istam: Sæpissimè denique interdictum est ferè
ab omnibus principibus, nequis omnino huiusmodi ineptiis se immisceret: & variè
puniti sunt hi qui id exercuerunt, pro mensurâ scilicet & consultationis (legerim, scele-
ris & consultationis, vel inducâ copulâ, scilicet consultationis.) Nam qui de Principis
salute, capite puniti sunt, vel quâ aliâ grauiore penâ adfecti. Non omitam oraculum nostri
vatis, de his vanis vaticibus: Mathematici genus hominum potentibus infidum, speranti-
bus fallax: quod in ciuitate nostrâ & vetabitur semper, & retinebitur. **D**

PAG. 53.

Animaduer-
siones extra
urbem.

Carnificis
domus extra
urbem.

H.
PLAVTVS, — credo ego istoc exemplo tibi
Esse eundum actutum extra portam, dispeffis manibus
Patibulum quom habebis.
Itaque & carnifex domicilium habuit extra urbem. Cicero, pro Rabirio perduellionis reo: Sed
moreretur prius acerbissimâ morte millies Gracchus, quàm in eius concione carnifex
consisteret. quem non modò foro, sed etiam cælo hoc ac spiritu Censoriarum leges, atque
urbis domicilio carere voluerunt.

Ideò

A Ideò Plautus, — extra portam Metiam currendum est prius,
Lanios inde accersam duo cum tintinnabulis.

Plautus ex-
plicatus.

intellegit enim carnifices, quorum extra eam portam domus, ad solennem supplicii locum. Imò & Coriarij ac Vispelliones urbe submoti, à pari causâ. Morticina enim tractant. Artemidorus li- bro 1. cap. LIII. Το δὲ Βυρσοδέψης, ὡὰσι ποινῆς. νεκρῶν γὰρ ἀπὸ τῆς σωματικῆς οὐ βυρσοδέψης, καὶ τῆς πόλεως ἀπόμισα: Coriariam exercere, malum omnibus. Corpora enim mortua atrectat cerdo, ideoque ab vrbe secluditur. Sed quid est quod Tacitus hic disertè nominat Esquilinam? non temerarium est. nec facillè reperiēs, ut ego censeo, ubi supplicij res, nominari portam aliam: nisi tamen Metiam, ut iterum apud Plautum:

Coriarij ex-
tra urbem.

Porta Esquilina sup-
pliciorum fuit.

Illum ædepol videre ardentem te extra portam Metiam,
Credo ecastor velle.

Sed profectò quæ Metia Plauto, eadem est cum Esquilinâ. argumento loci de suppliciis, tum nu- meri situsque portarum urbis. Idque ante me censuisse audio Octavianum Pantagathum, virum magnum, altum, & qui esse doctus eligeret quàm videri. Non, inquam, reperiēs aliam nomina- tam ab istis, nisi fortè Collinam in Vestalium morte. quod aliud à supplicio vulgato. Facit ad portam Esquilinam, quod Suetonius in Claudio scripsit: Ciuitatem Romanam vsurpantes in campo Esquilino securi percussit. quod Horatius, anus illas lapidatas in Esquilis abicit:

Metia, ea-
dem cum
illa.

Vos turba vicatim hinc & hinc faxis petens

Contundet obscenas anus.

Post insepulta membra different læpi,

Et Esquilinæ alites.

Itaque & Puticuli ibi, quò vilium damnatorumque hominum cadauera proiiciebantur. Varro, Festus, aliique. Ibidem locum fuisse, qui Sestertius diceretur, infra docebo.

Puticuli.

I.

PAG. 53.

BYSSINA, è lino; Bombycina, è verme; Serica, ex arborum lanâ, confecta. Bombycina ea- dem est cum Cea siue Coa (nihil enim interest) manetque hodie: reliquarum nihil superest præter nomen. Byssum cum Serico, imperitè confundit Philostratus libro II. & vult ex arbore Indicâ nasci, quæ altitudine quidem populos æquet, foliis salici non absimilis. Sericum debuisset dicere. Nam Byssus è terrâ gignitur ut linum, circa Elidem præcipuè, Achaia urbem. Eadem imperitiâ Bombycinam, Sericam facit Isidorus lib. XIX. Si tamen imperitia est, & non recepta opimo inferioris æui. Nam & Zonaras in Iustiniani vitâ scribit eius temporibus telam sericam à Romanis (id est Græcis Byzantinis) texti cœptam, cum antea à Persicis mercatori- bus tantum importaretur, nec Romani scirent fila illa esse vermium. Et addit duos mo- nachos oua illa vermium ex Indiâ attulisse, & mori foliis aluisse, & inde sericum confecisse. Otho item Frisingensis in historiâ Friderici lib. I. ait Rodericum Siculum expugnatis in Græciâ Athe- nis, Corintho, Thebis, opifices qui sericos pannos texebant deduxisse captiuos, & in Sicilia urbe Palermo collocasse. Inde factum ut quam textrinam prius soli Græci inter Christianos habuerint, cum Romanis communicata sit ingenis. Nec abhorrent ab hac sententiâ Pausanias, Pollux, Ser- uius. At magis veteres discriminant clarè: & lanam arborum esse Sericum volunt, apud Seres Indos. Virgil.

Pollux,
lib. VII.
c. XVII.
De bysso &
serico.
Byssinas ve-
stes in Æ-
gypto reper-
tas tempore
Semiramidis
vult Clemes
Strom. 1.
Isidori &
Othonis
error.
Bombyx
quomodo
ad Italos
peruenerit.
Serica vestis
parum prop-
riè nomi-
nata infio-
re suo.

Velleraque ut foliis depectant tenuia Seres.

Plinius: Seres lanicio siluarum nobiles, perfusam aquâ depectentes frondium cani- tiem. Seneca poëta:

Vestes è se-
rico pelluci-
dæ.

Quæ fila ramis vltimi Seres legunt.

Marcellinus lib. XXIII. Apud Seras sublucidæ filuæ, in quibus arborum fœtus aquarum asperginibus crebris velut quædam vellera mollientes, ex lanugine & liquore mixtam subtilitatem tenerrimam pectunt, nentesque subtemine conficiunt sericum. De his Seneca, libro VIII. De beneficiis: Video sericas vestes, si vestes vocandæ sunt, in quibus nihil est quo defendi corpus, aut denique pudor possit. quibus sumptis, mulier parum liquidò nudam defendi corpus, aut denique pudor possit. quibus sumptis, mulier parum liquidò nudam se non esse iurabit. Hæc ingenti summâ ab ignotis etiam ad commercium gentibus ac- ceruntur, ut matronæ nostræ ne adulteris quidem plus sui in cubiculo, quàm in publico

osten-

ostendant. *Pellucebant enim tenerrimâ, ut Ammianus loquitur, subtilitate. ideoque quotiens A pellucidam vestem, pelluentem togam, taliaque legis: capito de Sericâ, aut Coâ. Iuuenalis:*

*Acer & indomitus libertatiq̄ue magister
Cretice pelluces.*

Item e bombyce.

ceperim de Sericâ. Tibullus, de Bombycinâ:

*Illa gerat tenues veltes, quas femina Cea
Texuit, auratas disposuitque vias.*

Quando Serica Romæ.

Horatius: altera nil obstat Cois tibi. Serica quando venerint in usum, planissime non scio. suspicor Iulij Cesaris auro, (nam antè non inuenio) qui etiam ludis theatrum totum velis contextit sericis. ut ex quorundam fide Dio refert lib. XLIII. Eam vestem etiam Medicam dictam, scriptum reliquit Procopius. Genera eius facta postea Holoferica, Subserica. ususque primus Holofericâ, Eligabalus. de quo ad scriptores historie Augustæ.

Medica vestis, de qua vide Procop. lib. II. de bello Vandalico.

K.

B

Pedibus intectis quid. Romani calcei quales.

QUOD ait. *pedibus intectis: non planè verum est, sed in comparatione cum calceis Romanis. qui altiusculi, non solum imos pedes, sed tibias velabant crure tenuis. Horatius: — nigris medium impediit crus Pellibus.*

Crepidæ soleæque, quid.

Titinius in Setina: iam cum mulleis te ostendisti, quos tibiati calceas. Tertullianus de Pallio: Impuro cruri purum aut mulleolum inducit calceum. Et exstat exemplum hodie in calceis Turcarum Pannoniorumque. At crepidæ, soleæ, plantarum calces tantum imas tegebant, ceteris ferè nudis. Ideò benè noster, pedibus intectis. Hunc sensum firmat ipse, dum subdit: P. Scipionis æmulatione, quem eadem factitauisse apud Siciliam accepimus. Scipio autem ibi crepidatus. Liuius: Ipsius etiam Imperatoris non Romanus modò, sed ne militaris quidem cultus iactabatur; cum pallio crepidisque inambulare in gymnasio. Quod tamen molle & effeminatum censebatur: & Manilius delicatos insignit hac notâ.

Crepidis uti, molle erat.

Manilius tentatus.

*Femineæ vestes, nexæ sine tegmine plantæ. ut Scaliger emendauit. et si vetus lectio, nec insunt tegmina: ex quâ tentabam, nec in usum tegmina. Dionem etiam non aliter ex audio, de Caligulæ ludis: Καὶ ἔλεω καὶ ἀνυποδήτοις βελονομοῖς δεύουσι, νομιζόμενον μὲν πρὸ τῆς πάντων ἀρχαῖς, καὶ ἀναλεῖν πῶς ἐν τῷ θέρει ἔπος, καὶ πολλὰ καὶ ἐπὶ τῆς Αὐγύστες ἐν τῷ θέρει πάντη ὕπεσι χρυσοῖον, ἐκλεῖψεν δὲ ἐπὶ τῆς Τιβερίας. id est: Volentibus etiam discalceatis spectare permissum. quod vsitatum olim; ut etiam * quidam iudicia hoc habitu ætatis tempore exercuerint, & ipse Augustus ita sæpè spectarit æstiuos ludos. omissum tamen à Tiberio. Vbi ἀνυποδήτοις verè verteris, soleatos aut crepidatos. quomodo etiam conuiuia frequentabant Romani, calceis (qui inter forensia censebantur) omissis. In omni ergo remissione, per conuiuia, per ludos, per otium, Romani soleati. Nota etiam Ciceronis increpatione in Verrem, qui in littore soleatus: & in Antonium, qui Gallicis indutus.*

* Intellegit Catonem, de quo Plut. Ἀνυποδήτος καὶ ἀχίτων πομπῆς ἐστὶ τὸ βῆμα ἀσπληγῆτος, καὶ δυνάμεις δίκας ἔτα βροχίωσι, &c.

L.

D

Mos renuntiandæ amicitie.

MOS qui publicè obtinebat, priuatimque. Publicè, *Liuius lib. XXXVI. Consulti feciales* ^{no} *Acilio Consule, num prius Actolis renuntianda amicitia esset, quàm bellum inferendum. Lib. XLIII. Missi legati Perseo amicitiam renuntiarunt. Priuatim, infra lib. VI. Morem fuisse maioribus quoties dirimerent amicitias, interdicerè domo, cumque finem gratiæ ponere. Lib. III. Quamquam non vltra foret sæuitum, quàm ut amicitia Cæsaris prohiberetur. Suetonius Aug. cap. LXVI. Cornelio Gallo ob ingratum & maleuolum animum domo & prouinciis suis interdixit. Idem in Claris Grammat. de Curtio Niciâ: Pompeium offendit, domoque ei interdictum est. Sic Badius Campanus apud Liuium XXV. palàm omnibus renuntiat hospitium Crispino. Atque hoc est, quod Cicero ini-*

Inter priuatos idem mos.

A inimicitias denuntiare ait, pro L. Flacco: Etenim cum à clarissimis viris iustissimas inimi-
 citias sæpè cum benè meritis ciuibus depositas esse vidissem: non sum arbitratus quem-
 quam amicum patriæ nouas huic inimicitias nullâ acceptâ iniuriâ denuntiaturum. *Se-
 neca epist. LXXVII.* Inimicitias mihi denuntias, si quidquam ex iis quæ cottidie facio,
 ignoraueris. *Idem, quod indicere inimicitias Seneca lib. III. De irâ:* Quid iuuat tamquam in
 æternum genitos iras indicere & breuissimam ætatem dissipare? *Vnde inimicitia indicta,*
ut indictum bellum. Sidonius lib. VII. Inimicitias indictas honestè exerceat, tardè credit,
 celeriter deponit. *Item Inimicitia testata, quasi quæ litterarum testimonio signata: Valerius*
lib. IV. Acerrimè cum Scipione Africano Macedonius dissenserat, eorumque ab æmu-
 latione virtutis profecta contentio ad graues testatâsq; inimicitias progressa fuerat.
Nec aliud censeo, cum legimus inimicitias ex professo. Huic aperto mori utinam his moribus locus!
Sed ut omnia vitia nostro æuo; sic fraus, simulatio, dolus succreuit, & pessimum amicitia vene-
num blanditiæ fallaces. Nouimus nos eiusmodi stelliones, qui amicos quibus arrident mox arro-
dunt: & quibus nulla spes famæ est, nisi in labe famæ alienæ. Datum est nobis grande exemplum
B præcauendi, quomodo fraudibus inuolutos aut flagitiis commaculatos: sic specie bo-
 narum artium falsos, & amicitia fallaces, *ut verè dixit noster vates.*

Denuntiare
inimicitias.

Indicere ini-
micitias.

Testata ini-
micitia.

M.

PAG. 70.

QUID vocat letum cultum? Vestemne albam, positâ nigrâ? an aurum & ornamenta, quæ
 in luctu ponebant feminae, eoque finito recipiebant? Non tam proclive id statuere, propter
 veteres scriptores, qui hac in re sententiis diuersi. *Dionysius lib. VIII. nigram vestem femi-*
nis attribuit. Γυναικες Ρωμαίων, εὐ νόμος ἔστιν αὐταῖς ἐπι τοῖς ἰδίαις καὶ ἀναγκασίαις ποιεῖν κήδεσιν, ὑποδέ-
σθαι χρυσόν τε καὶ πορφύραν ἔ τὸν ἄλλον κόσμον, μάλασιν ἀμφιασμοῖς χρωμαῖς ἢ ἐσιμῶσιν ἐπέσθαι χρο-
μῶν. Apud Suidam incertus scriptor, de Marcij funere: Καὶ αἱ γυναῖκες ὑποδέσθαι χρυσόν τε ἢ ἄλλον
κόσμον, καὶ μέλασιν ἀμφιασμοῖς χρομαῖς, καὶ πενήσασιν ἐσιμῶσιν χρομῶν. Et Varro clarè lib. III. De vi-
C *tâ populi Romani, ut dum supra terram esset, ricinis lugerent: funere ipso, ut pullis pallis*
amictæ. Ibidem. Propositæ anthracinis, proximæ amiculo nigello, capillo demisso fe-
querentur lectum. Valerius lib. I. cap. I. De Cannensi clade. Itaque matres ac filia coniu-
gesque nuper interfectorum, absterfis lacrimis, depositisque doloris insignibus, candi-
dâ induere vestem & aris dare thura coactæ sunt. At alij ecce consensu, albam. Herodia-
nus in funere Seueri: Αἱ γυναῖκες λιταῖς ἐσθίταις λευκαῖς ἀμφιασμοῖς χρομαῖς παρέχασιν ὑποδέσθαι. Sta-
tius in Lacrimis Etrusci:

Quæ vestis
feminarum
in luctu.
Nigra, vt
multi adse-
runt.

Albâ, vt alij.

Huc vittata comam, niueoq; insignis amictu
 Mitibus exsequiis ades.

adsignat, ut vides, niueam vestem, quia mulier. Sed clarissimè Plutarchus: *Δὶς ἡ λευκὴ φορε-*
σθαι ἐν τοῖς πένθεσιν αἱ γυναῖκες ἰματῶν, καὶ λευκὰς κεκυφάλαις; & vide apud eum causas. Quid statu-
mus in dissensu tam aperto? pacem. quam facile conficio ex temporum ratione. Variatam scilicet
hac in re apud Romanos fuit. Priscis temporibus dum res. vixit & libertas, nigra vestes et-
D *iam seminis in luctu. id docent ij scriptores, qui omnes consentiunt in narratione moris qui illo*
æuo. At sub Imp. rep. extinctâ, in usum venerunt lugubrium, albæ. docent ij alterius clâssis te-
stes, qui non id referunt nisi de temporibus secutis. Hoc nisi tenes, numquam erit ut soluas eum
nodum. Sed quæ causa huius mutationis? Credo, diuitiæ & luxus. Matronis antiquis color al-
bûs & niger cogniti: iisque solis, vel præcipuis vsæ. At post sericam traductam vestem, & vul-
gatam Coam; post galbanam, ceruleam, amethystinam, & tot genera reperta colorum, rarus di-
gnioribus feminis albi vsus. Spretus inquam, (quod ex poetis facile discet) contemptusque color
albus, aded ut nota luctus fuerit superbo sexui, eum induisse. Hoc constanter censeo. mouet me le-
uiter Appuleij locus lib. II. qui inferiori illo æuo, matronam flebilem fuscâ veste contactam
describit, non ut debuit, albâ: nec tamen demouet, quia aut priscum ritum in animo habuit, ut so-
let, Appuleius; aut aliud in provinciis fuit, ubi id gestum. more Græciæ videlicet retento, apud
quos feminae in luctu nigra.

In concot-
diam scri-
ptores ij re-
ducti.

Causa co'o-
ris mutarij,
parum cc. ta.

Remota ex
Appuleio
obiectio.

ADD. Pro veste nigra Tibullus clarè est, libro III.

Pars quæ sola mei superabit corporis, ossa
Incinctæ nigra candida veste legant.

At Livius suspicionem facit, nihil in veste mutatum: sed dumtaxat in muliebri mundo. Valerij certè Tribuni in legem Oppiam verba apud eum sunt, l. XXXIV. Mulieres quid aliud in luctu, quàm purpuram atque aurum deponunt? quid cum eluxerunt, sumunt? Nam quod Festus tradidit lugentes in pellibus fuisse, à virginitate dicitur. Pelle, inquit, habere Hercules fingitur, vt homines cultus antiqui admonéantur. Lugentes quoque diebus luctus in pellibus sunt. Nihil tale reperio, nisi consentis mihi magne Festi interpret, (te, Scaliger, appello) vt accipiam de laneis vittis: quas mulieres in luctu sumpsisse è variis scriptorum locis certum. An hoc maus insititium, istud emblema à Paulo esse? qui respexerit scilicet ad Barbaricum morem sui æui. quo etiam nunc apud nos receptum, pelles extremis oris vestium assui in luctu. Tu nos doce.

Festi obscurus mihi locus.

Scaliger aliquis illustrato.

PAG. 73.

N.

PLINIVS, Scutis qualibus ad Troiam pugnatum est, continebantur imagines. vnde & * nomen habuere clypeorum, non vt peruersa Grammaticorum subtilitas voluit à Cluendo. Scuta autem apud Homerum, formâ orbis. Livius lib. XXV. in ceterâ prædâ Hasdrubalis clypeum argenteum repertum ait, cum imagine ipsius. Suetonius Domitiano: Senatus adeo lætatus est, vt replerâ certatim curiâ, scalas etiam inferri, clupeosque & imagines eius coram detrahi, & ibidem solo affigi iuberet. Capitolinus in Antonino: Ceteris honoribus refutatis, clypeum Hadriano magnificentissimum posuit, sacerdotes instituit. Trebellius in Claudio: Illi clypeus aureus, vel vt Grammatici loquuntur, clupeum aureum, Senatus totius iudicio in curiâ collocatum est, vt etiam nunc videtur. Quod ait Grammaticos malle, clupeum: verum est. & puto in Capro legisse, Clupeum, imago: Clipeus, à clipe. Sed & Livius Grammaticis paruit, l. LX. Ab his columnis, quæ incommodè posita videbantur signa amouit: Clypeaque de columnis & signa militaria affixa dempsit.

* ἀπό τῆς γλύφειν, quia sculpta.

Grammaticorum acumen, à Livio non spre-tum.

Clypei priuati dicati.

In monumento prisco. HVIC. DECVRIONES. FVNVS. PVBLICVM. STATVAM. EQVESTREM. CLYPEVM. ARGENTEVN. LOCVM. SEPVLTVRAE. DECREVERVNT. Nec tamen semper hi clypei cum effigie: sæpè sine eâ, cum nudo nomine ponentis, & cui ponebantur: siue etiam cum ponendi causâ. Philo Iudæus egregie, De legat. ad Caium: Πιλάτος ἠὲ τῶν ὑπάρχων ἐπίτροπος ἀποδεδειγμένος τῆς Ἰουδαίας. Οὗτος ἐκ τῆς Τιβερίας μάλιστα, ἢ ἐνεκα τῆς λυπῆσαι τὸ πλῆθος, ἀνατίθησκον ἐν τοῖς καὶ πάλαι ἱερῶν πόλιν Ἡρώδης βασιλείοις ἐπιγραφῶν ἀσπίδας, μήτε μορφῶν ἔχουσας μήτε ἀλλό τι τῶ ἀπαγορευομένων, ἔξω πῶδες ἐπιγραφῆς ἀναγραφῆς, ἢ δύο αὐτὰ ἐπιλύει, τὸ δὲ ἀνατίθειν, καὶ αὐτὸς ἢ ἀνάθεσις. Nec verò publice solùm hos clypeos, sed & priuatim sibi quisque ponebat. Plinius, Suorum verò Clypeos in sacro vel publico priuatim dicare primus instituit Ap. Claudius, qui Consul cum Seruilio fuit, anno vrbis CCLIX. & quæ sequuntur, reperioque exemplum clypei priuati in lapide veteri:

NESTORI
AVG. NEPETE
HIC. LVDOS. FECIT
ET. DEDICATIONE
STATVAE. PATRONI
QVAM. IPSE. POSVIT
ET. CLYPEI. SVI. ITERVM
MVNICIPIBVS. NEPESINIS
EPVLVM. DEDIT.

O. QVAE

O.

PAG. 73.

QUÆ tamen professio irrita facta postea ex noua lege: eleganterque ad hanc rem Papinianus l. x. De adul. Mulier quæ euitandæ pœnæ adulterij gratiâ lenocinium fecit, aut operas suas scenæ locauit, adulterij accusari damnarique Senatusconsulto potest. Sed apud Ædiles cur ea professio? non apud Censores, aliòsve? quia comperior ab antiquo Ædilibus curam fuisse fornicum, popinarum, locorum eorum in quibus Honos non colitur aut Virtus: itemque personarum, quæ sapius in iis locis, quàm in templo Mariano. Idè Seneca, ut solet, eleganter: Inuenies voluptatem circa balnea & sudatoria, ac loca Ædilem metuentia. id est, fornicum & popinas. Et illuc alludens Justinus scribit, Dionysium apud Ædiles aduersus lenones iurgari solitum, lib. XXI. Itaque Ædilibus curæ nosse publica scorta, habere ea in tabulis, ut sic dicam, & albo: & si quam vulgantem se, extra eum numerum nacti, multabant. Lilius lib. x. Eo anno Q. Fabius Gurgis Consulis filius (is autem tunc Ædilis) aliquot matronas ad populum stupri damnatas pecuniâ multauit. Nec pecuniâ solùm, sed & exsilio. Idem lib. xxv. Vilius Tapullus & M. Fundanius Ædiles plebei aliquot matronas apud populum probri accusarunt: quasdam ex eis damnatas in exsiliu egerunt. Deducebantque iidem in iudicium etiam hoc crimine viros, ut in Lilio libro VIII. Data à M. Flauio visceratio. erant qui per speciem honorandæ parentis meritam mercedem populo solutam interpretarentur, quod eum die dictâ ab Ædilibus crimine stupratæ matrisfamilias absoluisset. Pertinere ad hanc rem Laberij versus puto, ut ego eum restituo apud Agellium lib. xvi. Cacionem peruulgatè dicit, quem veteres Arilatore dixerunt. Verba Laberij hæc sunt: Duas vxores, hoc herclè plus negotij est, inquit Cocio, sex Ædiles viderat. Scribo. Duas vxores? hoc herclè plus negotij est, inquit Cocio: sed Ædiles viderint. Non alia Laberij scriptio aut mens. Duasne vxores ille habet? inquit. herclè satis negotiosum negotium homini ut ait Cocio. Verùm id Ædiles viderint, quorum hæc cura. Dixi eiusmodi infames feminas cessisse dignitate matronali, etiam ornamentis. De dignitate, liquet ex Suetonio: de ornamentis, ex Tertulliano, De cultu: Quid minus habent infelicissimæ illæ publicarum libidinum victimæ? quas si quæ leges à matronis & matronalibus decoramentis coercerent, iam certè sæculi improbitas honestissimis quibusque feminis vsque ad errorem dinoscendi coæquauit. Censeo autem posuisse eas institam, stolam, vittas; imò sumpsisse meretriciam togam. Inducor à Iuuenali,

— Carfinia talem
Non sumet damnata togam.

qui de matronâ aliquâ stupri damnatâ sentire videtur, cui ex more sumenda toga. De eâ satis dictum alius, & præsertim M. Antonio Mureto: cuius doctrina, iudicium, facundia, semper mihi magna. Vnum addo, manasse videri morem eum ab Atheniensibus: apud quos scorta pariter veste à matronâ discreta. idque ex lege. Suidas. νόμος Ἀθηνῶν, τὰς στραίεας ἀνδρῶν φορεῖν.

Prof. slio
stupri apud
Ædiles.Ædiles ac-
cusabant ad
populum.Laberij re-
stitutio.Prouerbiall
forma est,Hoc plus
negotij est,inquit Co-
cio. Et Co-ciones sæpè
in vulgi di-
cto venie-bant: ut
Plauti illud,

Vetus est,

Nihili Co-
cio.

Vide eundem

Tertull. A-

pol. cap. vi.

Lecticas et-
iam posue-runt, utique
post Domi-

tiani edi-

ctum, de quo
alibi.

Atheniensis

meretricis

quo habitu.

Item Arto-

midorus no-

tat lib. ii.

cap. III.

PAG. 74.

Domini vox
variè vsur-

pata.

Aduersum
patres.

* Lampri-

dus in eius
vita.Aduersum
fratres.

P.

TAMEN reperio Augusti æuo & infra, à liberis patres appellatos Dominos: & à fratribus blandientibus fratres. Quod tamen Augustus in suâ domo vetuit. Suetonius: Dominum appellari se nec à liberis quidem aut nepotibus suis vel seriò vel ioco passus est: atque huiusmodi blanditias etiam inter ipsos prohibuit. Tangit ecce utrumque morem, & vellem id interpretes monuissent. Quod patres, domini: etiam* ex Diadumeni Cesaris epistolâ cognosco, ad matrem: Dominus nolter & Augustus nec te amat, nec ipsum se, qui inimicos suos seruat. Et clarè ex illo Martialis:

E seruo scis te genitum, blandeque fateris,
Cum dominum appellas Sosibiane patrem.

Quod fratres sic dicti: locus elegans Senecæ, epist. cv. Illud mihi in ore erat domini mei Gallio-

Gallionis, qui cum in Achaiâ febrim habere cœpisset, confestim nauim conscendit: A clamitans non corporis esse, sed loci morbum. nam loquitur de fratre Iunio Gallione. Item- que coniuges inter se eo nomine vsi. Virgil.

Aduersus coniuges.

dominum Aenean in regna recepi.

Sueton. Claudio: Occisâ Messallinâ, paullo postquam in triclinio decubuit, cur domina non veniret requisivit. Virgil.

dominam Ditis thalamo deducere adorti.

ubi Seruius: De Græco tractum est, qui vxorem διαπονα dicunt: Apud Iurisconsultos De Legat. Peto abs te domina vxor. Epictetus: Αι γυναῖκες ὁμοῦς ἄπο τῶν ἀρσενικῶν ἀνδρῶν κελαι καλουῦται. Vti et aduersum amicas, passim in poëtis. Sed et obuios vulgò, Dominos vocabant. Idem Seneca: Quomodo obuios, si nomen non succurrit, dominos salutamus. Lusit eleganter in eo more poëta Græcus in Anthologia:

Aduersum obuios.

Ἦν ὁ φίλος τί λάβῃ, Δόμινε φράτερ, ὁμοῦς ἔχραψεν.

Ἦν δ' αὖ μή τι λάβῃ, τὸ φράτερ εἶπε μόνον.

Ὡς γὰρ καὶ ταῦτα τὰ ῥήματα. Αὐτὰρ ἔγωγε

ὄν ἐθέλω Δόμινε, εἰ γὰρ ἔχω δόμναι.

B

I V S T I L I P S I

A D

C. CORNELII TACITI

ANNALIVM LIBRVM III.

E X C V R S V S.

A.

PAG. 77.

Funeris etymon.

os aded tritus, ut Isidorus Funus dictum à funibus accensis, velit, quos ante feretrum papyris circumdatis ferebant. Ambrosius De viduitate: Vel cum accensis funalibus mox ducitur, nonne pompæ funebris exsequias magis putat, quàm thalamum præparari? Alludit Ambrosius illuc, quò sæpè poëta: ut, Viximus insignes inter vtramque facem.

Isidorus Pliniusque explicati.

Discrimen inter adulta immaturaque funera. Pueri ad cereos elati.

Apuleius II. Florid. Comœdiam eius prius ad funebrem facem, quàm ad nuptialem venisse. Calpurnius Flaccus Declamatione XXVIII. Facem nubenti filix præferam, an ro- gum iacentis accendam? Quod Isidorus ait, funes papyro circumdatos: non à se habet, sed à prisco scriptore. nec errat. Plinium ita capio lib. XVI. cap. XXVIII. Nec in fruticum nec in veprium genere scirpi fragiles palustresque. è quibus detracto cortice candelæ luminibus & funeribus feruiunt. Cortex ille, non aliud quàm similitudo Egyptiæ papyri: quem utebantur fortasse homines tenuiores. Faces autem, candelasque in funeribus plerumque adultorum reperias: in puerorum, id est acerbis immaturisque, cereos ferè. Ut appareat, quod Interpres vetus Persij monuit, pueros ad cereos solitos efferrî, facibus tamen immixtis. Senecæ aliquot loca sunt, quæ id peruincunt. ut epist. CXXIII. Isti mihi verò defunctorum loco sunt. quantum enim à funere absunt, & quidem acerbo, qui ad faces & cereos viuunt? De tranquillitate vitæ cap. XI. Totiens in viciniâ meâ conclamatum est, totiens præter limen immaturas exsequias fax cereusque præcessit. De breuitate vitæ, cap. vlt. Quidam verò disponunt

C

D